

СЪЮЗ НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЦЕНТРАЛЕН СЪВЕТ

10/6 София, ул. „Пиротска“ № 7

тел./факс: 0359-2987-83-90

e-mail: sub@suh.bg

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Г. № 31/к. С. 19/2010
Д. Г. 3. 2011

89

Р
Г
Всички
с. 03.11
Quu f

О т QM* < - д о
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е

НА СЪЮЗА НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 19 ОТ 2010 Г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 24.02.2011 г. на Конституционния съд на Р България Съюзът на юристите в България (СЮБ) е конституиран като заинтересована страна по конституционно дело №19 от 2010 г. за установяване на противоконституционност на чл. 7, изр. 1 от Указа за борба с дребното хулиганство (УБДХ), доколкото тази норма противоречи на чл. 31, ал. 4 във вр. с чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Р България.

Съюзът на юристите в България изразява следното становище:

Както се посочва в определението на Конституционния съд, предмет на оспорване е конституционността на чл. 7, изр. 1 от УБДХ, доколкото тази норма противоречи на чл. 31, ал. 4 във вр. с чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Р България (КРБ).

Проблемът не е нов в правната теория. При неговото разрешаване би трябвало да бъдат изяснени следните обстоятелства:

1. Съгласно чл. 4, ал. 2 от КРБ „Република България гарантира живота, достойнството и правата на личността и създава условия за развитието на човека и на гражданското общество“. Разрастването на дребното хулиганство напоследък (особено шумните пиянски скандали и сбивания, вандалските набези на отделни групи при масови граждански акции, футболното хулиганство и др.) нарушава сигурността, спокойствието и правата гражданите. Никой не оспорва необходимостта от по-строги мерки срещу подобни прояви. Разбира се - в рамките на закона.

2. Дейността на Конституционния съд (КС) не търпи формално-нормативистичен подход. Произнасяйки се по конкретно искане за установяване на противоконституционност на отделна законова норма, КС не може да се ограничи само със съпоставката на тази норма с определен текст от КРБ. Всяко свое решение КС би трябвало да съобразява с духа и съдържанието на цялата Конституция. Ако оспорваният законов текст не съответства на гарантираните от КРБ права и свободи на българските граждани, сигурността на държавата и реда в обществото, той няма място в правната уредба на страната. Само в такъв контекст ще бъде справедлива, обоснована и социално оправдана оценката дали оспорената норма противоречи на точно определен текст от КРБ.

3. Демократичните промени на държавния и общественния строй в края на осемдесетте години на миналия век и през първото десетилетие на настоящия бяха извършени без съответстваща правна рамка. Това постави пред законотворчеството изключително трудни задачи. Приеманите нови закони или изменения в действащите изобилстваха с пропуски и противоречия. Конфликти между противопоставящи се икономически и политически интереси още повече усложниха изграждането на стройна правна уредба, която да съответства на реалните потребности на българските граждани, да регулира по най-добър начин реда и законността в страната.

4. Един от типичните примери за такава неадекватност в законотворчеството е този, който е предмет на предстоящо разглеждане в КС съгласно определението от 24.02.2011 г.. УБДХ не е отменен в едногодишния срок по § 3, ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредби на КРБ. Означава ли това, че чл. 7, изр. 1 от УБДХ се приема като съответстващ на Конституцията? Едва ли такава хипотеза е приемлива при наличието на чл. 6 ЕКЗПЧОС и чл. 2, ал. 1 на Протокол № 7 към Конвенцията. По силата на чл. 5, ал. 4 от КРБ общностното европейско законодателство има предимство пред вътрешното при колизия на норми.

Не се спираме подробно на обосновката на искането до КС, защото тя е доста обширно изложена от вносителите на това искане. С преобладаващата част от техните мотиви сме съгласни.

5. Наказателното законодателство в Република България е кодифицирано. В НК са точно определени, както отделните видове престъпления, така и наказанията, които се налагат при тяхното извършване. Лишаването от свобода е основно наказание, приложимо само при престъпни деяния, но не и при административни и други нарушения. Недопустимо е, при наличието на стриктна кодификация, да съществуват в други закони извън НК текстове, определящи престъпни актове и санкции лишаване от свобода. Чл. 9, ал. 1 от НК описва точно обективните и субективните признаци на престъплението - „общественоопасно деяние (действие или бездействие), което е извършено виновно и е обявено от закона за наказуемо“. Нещо повече, проектът за нов НК уточнява тази дефиниция като вместо „обявено от закона“, допълва „обявено от този кодекс“. Така не остава никакво съмнение, че извън НК няма и не може да има престъпни деяния.

6. Вносителите на искането до КС изтъкват, че „на обвинения се налага наказание лишаване от свобода, което е изключително тежко" и е "недопустимо да се ограничава правото на обвиняемия да обжалва съдебния акт пред по-горна инстанция". Тази претенция е основателна и съответства на европейската нормативна система, прилагана и в България по силата на чл. 5, ал. 4 от КРБ. По-логично е да бъде заменено наказанието лишаване от свобода с други, не по-малко резултатни мерки, налагани от съд при административни и други нарушения.

Разбира се, това не е задача на КС. Проблемът не е тълкувателен, а законодателен. Народното събрание ще трябва да намери изход от този затворен кръг - от една страна, да пресече увеличаващите се прояви на дребно хулиганство, а от друга страна, да осигури конституционносъобразност на правилата, гарантиращи реда, спокойствието и сигурността на българските граждани, като при това не допусне противоречие с общностното европейско законодателство.

7. Привличането към отговорност и санкционирането на извършители на дребно хулиганство трябва да се осъществява бързо и ефикасно. Да не се обвързва с прекалено дълги процедури, с отлагания и протакане на делата в съда.

Поради изложените съображения намираме за основателно искането КС да установи противоконституционност на чл. 7, изр. 1 от УБДХ.

За да се отговори на належащата необходимост за ефикасна превенция и контрол върху дребното хулиганство трябва да бъдат предприети цяла система от възпитателни, организационни и социални мерки. Санкцията лишаване от свобода по УБДХ да бъде заменена с обществено полезен труд под строг контрол, при свободен режим.

Спрямо лицата, които отказват да изпълняват наложените мерки, да се прилага предвидената в НПК, АНПК и ЗМВР принуда.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Д. ГОЧЕВ)

